

1 TÉTEL

A **Közköztartási Törvény**. A nevelő és oktató munka pedagógiai szakaszai, különös tekintettel az informatika tanár szemszögéből. A NAT2003 és a kerettantervek tartalma, felépítése és bevezetése. A szaktanár szerepe a helyi tantervben a pedagógiai programban, a tanmenetben és a minőségbiztosításban

Az alkotmány és az országgyűlés által hozott szabályok rendszer: a Törvény

A Közköztartási törvény

1993. évi LXXIX. törvény

a közoktatásról

A Magyar Köztársaság Alkotmányában meghatározott művelődéshez való jog esélyegyenlőség alapján való gyakorlásának biztosítása, a lelkiismereti meggyőződés szabadságának és a vallásszabadságnak, a hazaszeretetre nevelésnek a közoktatásban való érvényesítése, a nemzeti és etnikai kisebbségek anyanyelvi oktatáshoz való jogának megvalósítása, a tanszabadság és a tanítás szabadságának érvényesítése, a gyermekek, tanulók, szülők és a közoktatásban foglalkoztatottak jogainak és kötelességeinek meghatározása.

Mit tartalmaz: Minden szabályt, jogokat, kötelezettségeket, amely a közoktatással kapcsolatos.
IX. fejezethez áll.

Fejezetek:

- I. FEJEZET: Általános rendelkezések (Kinek és miről szól ez a törvény, 2§ Óvodai, iskolai, kollégiumi nevelés, 3 § Ki alapíthat közoktatási intézményt, pl. önkormányzat, jogi személy aki megfelel a tv előírásnak, 7. § A közoktatásban tilos hátrányos megkülönböztetés bármely okból)
- II. FEJEZET: A gyermek, a tanuló és a szülő jogai
- III. FEJEZET: A közoktatásban alkalmazottak és kötelezettségei
- IV. FEJEZET: A közoktatás rendszere
- V. FEJEZET: A közoktatási rendszer intézményeinek működése
- VI. FEJEZET: A közoktatás szervezése és irányítása
- VII. FEJEZET: Nemzetközi vonatkozású rendelkezések
- VIII. FEJEZET: A közoktatás finanszírozásának elvei
- IX. FEJEZET: Záró rendelkezések

és kisebbség -> faj, nem, etnikai kisebbség, nemzeti kisebbség, nemzeti kisebbségi jogok

A nevelő és oktató munka pedagógiai szakaszai, különös tekintettel az informatika tanár szemszögéből

A nevelő és oktató munka pedagógiai szakaszai:

Az óvodai nevelés szakasza a gyermek három éves korában kezdődik, és tart annak az évnél augusztus 31. napjáig, amelyben a gyermek a hetedik életévét betölti.

Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza az első évfolyamon kezdődik, és a nyolcadik évfolyam végéig tart. Az alapfokú nevelés-oktatás szakasza két részre tagolódik: az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó, illetve az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó szakaszra.

A középfokú nevelés-oktatás szakasza a kilencedik évfolyamon kezdődik és az iskola típusától függően a tizedik, illetőleg a tizenkettedik vagy a tizenharmadik évfolyam végén fejeződik be. Az iskolai nevelés-oktatás szakképesítés megszerzésére felkészítő szakasza a középfokú nevelés-oktatás szakasza után kezdődik, és az Országos Képzési Jegyzékben meghatározott szakképzési évfolyamon fejeződik be.

Az informatika tanításának témaköre 1-4. osztályban.

A 6-10 éves gyermek érzelmiileg kiegyensúlyozott, öröme főlegony, érdeklődő, kapcsolataiban nyitott, aktív és tettekre kész, feladat- és szabálytudat jellemzi. A játékban, a tanulásban és a munkában eredményre, valamint a létrehozására törekszik.

A 6-8 éves gyermek figyelmét 10-15 percig képes a feladatra összpontosítani, játékos helyzetben ez az időtartam növekszik. A megismerésben, a motivációban az érzelmek központi szerepet töltenek be. Emlékezete elsősorban cselekvéses tapasztalataihoz, élményeihez kötődik. Legkönnyebben konkrét tartalmakat, szemléletes jelenségeket képes felidézni. Gondolkodása közvetlen érzéki tapasztalatokhoz, gyakorlati cselekvésekhez kötődik. Az időszak első éveiben együtt van jelen a tárgy-cselekvéses és a szemléletes-képi gondolkodás.

1. osztály

Hol kell bekapcsolni?
Ismerkedés a számítógéppel és környezetével.
Játékprogramok elindítása.
Eszközök nevei, használatuk, ismerkedés az egér és billentyűzet működésével.

2. osztály

A tantárgyakhoz (matematika, német, környezetismeret, zene) kapcsolódó oktatóprogramok használata. Indításuk, kezelésük, beírásuk, kilépés a programokból.
Készítsünk rajzot.
Egyszerű billentyűkezelést- és az egér pozicionálását fejlesztő- és logikai játékok.

3. osztály

Egyszerű rajzolóprogramok használata. (Kész ábrarészletekből összeállítható képek készítése, rajzok színezése.)
Monitor, PC ház, lemezmeghajtó,
Titkosírás

*Iskolai tagozódás: 4+2 } nem jó
6+6 }
8+4 }*

Logikai játékok.

4. osztály

Egyszerű szövegszerkesztő használata. Elsősorban a billentyűk funkcióinak megismerése (Shift, Enter, Caps Lock, különböző karakterek előhívása) Rövid szövegek begépelése.

Könyvtárak.

Játékprogramok installálása.

Multimédia (kép, zene, mozi)

5. évfolyam

Szöveg, kép és zene tananyagából.

A rajzoló program alapszintű szolgáltatásai. A rajzeszközök és a színek. Rajzok, ábrák készítése.

A multimédia alapelemei: szöveg, hang és kép.

6. évfolyam

Az informatika alapjai

Ismeretanyag, Tevékenység

Az információ-köznapi fogalmának helyes alkalmazása. Hétköznapi távközlési eszközök (pl. telefon) használata. Ugyanannak az ismeretnek különféle jelekkel való leírása. Egyszerű távközlési alkalmazása.

A számítógép balesetmentes, helyes használata.

A billentyűzet és az egér használata.

A monitor és a háttértárak (lemezek) szerepének megértése.

Legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret.

Vázlat készítése tanári segítséggel

Operációs rendszer használata

Háttértár és könyvtárak váltása, könyvtárba való belépés, mozgás a könyvtárstruktúrában mozgás a háttértáron.

Ismert helyen lévő állomány megkeresése, másolása más könyvtárba és másik adathordozóra.

Be- és kilépés az iskolai hálózatba. Egyszerű oktatóprogramok használata.

Szöveg, kép és zene

Ismeretanyag, Tevékenység

Az ábrászerkesztő- és a szövegszerkesztő-program egyes alapszolgáltatásainak alkalmazása.

A rajzoló program alapszintű szolgáltatásai. A rajzeszközök és a színek. Rajzok, ábrák készítése.

A szöveg megfelelő begépelése, javítása, módosítása. Karakterek formázása: a betűtípus, a betűméret beállítás, dőlt, aláhúzott, félkövér betűstílus.

Egyszerű mindennapi dokumentumok. Meghívó, plakát, vers, levél készítése. Mentés és nyomtatás.

A multimédia alapelemei: szöveg, hang és képsorok lejátszása multimedia számítógéppel.

Könyvtárhasználat

Ismeretanyag, Tevékenység

Megadott művek keresése és tematikus gyűjtőmunka a könyvtár szabadpolcos állományában.

Különböző típusú és témájú dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása. A katalóguscédula értelmezése.

Tájékozódás a dokumentumokról szerző, cím (és egyéb szempontok) szerint a betűrendes leíró katalógus segítségével.

7. évfolyam

Az informatika alapjai

Ismeretanyag, Tevékenység

A személyi számítógép fő részeinek és működése lényegének megértése.

A billentyűzet és az egér gyakorlott kezelése, a lemez és más perifériák használata.

Ergonomiai szempontok megismerése a számítógépes munkakörnyezet kialakításában. A túlzott informatikai eszközhasználat (tévé, videó, számítógép) veszélyeinek megbeszélése.

Különböző jelképek gyűjtése, csoportosítása; az információ és adat megkülönböztetése.

Információ, kód, jelhalmazok adatmennyisége. Bináris kódok használata.

Adatátvitel különféle kommunikációs rendszerek, formák használatával.

Kommunikáció hálózaton

Ismeretanyag, Tevékenység

Az iskolai hálózat vázlatos felépítése, a szolgáltató és munkaállomások kapcsolata.

Egy levelezőprogram használata, levél küldése, fogadása, a fő mezők funkciójának megismerése: a címzett, a tárgy és a saját másolat (Copy self). Állományok csatolása a levélhez.

Saját e-mail cím létrehozása (a rendszergazda segítségével) és használata.

Hálózati keresőgépek használata, az egyszerű kulcsszavas és tematikus keresés módjának megismerése és gyakorlása.

Hasznos webhelyek önálló felkeresése (például: magyar honlap, MEK, vasúti információ, önkormányzati oldalak).

Hasznos webhelyek önálló felkeresése (például: diákolidak, érdeklődési körbe tartozó oldalak).

Egy letöltött weboldal részletének elmentése saját háttértárra vagy új állományba a vágólap használatával.

Csevegő program megtekintése.

8. évfolyam

Az informatika alapjai

Ismeretanyag, Tevékenység

A számítástechnika történetére vonatkozó adatok gyűjtése, rendszerezése; tájékozódás a mai hardvereszközök világában.

Neumann-élv. Magyar tudósok szerepe az informatikai kultúra fejlődésében.

Adatok gyűjtése a számítógép és a robotok alkalmazási területeiről tanári irányítással, az informatika tárgyú ismeretterjesztő könyveket, folyóiratokat, CD-ket vagy az Internetet forrásként használva.

Algoritmusok és adatok

Ismeretanyag, Tevékenység

Algoritmusok készítése, eljárások használata. Egyszerű logikai és matematikai feladatok megoldása, leírása algoritmus-leíró nyelven.

Szekvenciális és feltételes vezérlés, számláló és feltételes ciklusos programok értelmezése, kódolása, kipróbálása.

Különböző számításművelet adatok (egész-, valós-), elemi és összetett adatok használata

Néhány programsorból álló programok írása (dobókocka, lottó számgenerálás) Qbasic vagy Pascal nyelven.

Dokumentumkészítés számítógéppel

Ismeretanyag, Tevékenység

Tabulátorok használata. Szöveg átrendezése, keresés, esere, helyesírás.
Az iskolai és a családi élettel kapcsolatos táblázatok készítése.
Dokumentumok formai és tartalmi javítása, a helyesírás ellenőrzése.
Az Internetről letöltött dokumentumok elhelyezése saját dokumentumban.
A szoftverek etikus használata. Szerzői jog. Felhasználói etika.
Szöveget és képet is tartalmazó dokumentumok (képeslap, ajándékkártya) készítése.
Valamely komplex probléma, feladat (például: osztálykirándulás tervének, dokumentumainak elkészítése) megoldása informatikai (szoftver, hardver) eszközök használatával csoportmunkában, tanári irányítással.

4. adatkezelés alapjai

Ismeretanyag, Tevékenység

Az adatok táblázatos formában történő megjelenítése, előnyeinek bemutatása.
Adatok táblázatos formába rendezése, feldolgozása.
A táblázatkezelés alapfogalmainak (cella, sor, oszlop, hivatkozás, képlet) megismerése egyszerűpéldákon.
A táblázatkezelés kepleteinek megismerése.
Adathalmazból következtetések megfogalmazása; kész táblázatból és diagramból az adatok között meglévő összefüggések kiolvasása.
Keresés meglévő adatbázisban, táblázatok összetartozó adatainak, egyszerű összefüggéseinek felismerése.
Táblázatok számítógéppel történő létrehozása, módosítása. Az elkészült munka tárolása, kinyomtatása.
Különböző tantárgyakhoz kapcsolódó (matematika, fizika, kémia, földrajz, gazdasági ismeretek) táblázatok megismerése.
Adatok gyűjtése, feldolgozása (házi, iskolai könyvtár; címlista nyilvántartása); keresés tantárgyi oktatóprogramok adatbázisaiban.

A NAT 2003 és a kerettantervek tartalma, felépítése és bevezetése

Alaptanterv

Meghatározza az általános képzés keretében zajló nevelő-oktató munka kötelező közös céljait, a nevelő-oktató munka alapjait szolgáló, az egyes tartalmi szakaszokban érvényesítendő fejlesztési feladatokat. A közvetítendő műveltség fő területeit (az ún. műveltségi területeket és a műveltségi területeken átívelő ún. Kiemelt fejlesztési feladatokat) definiálja. A Nemzeti alaptantervet a kormány rendeletben adja ki. Kiindulópontul szolgál a kerettantervek, helyi tantervek és vizsgakövetelmények készítői és alkalmazói számára.

A Nemzeti alaptanterv szerepe a közoktatás tartalmi szabályozásában

A magyar oktatásügyben a Nemzeti alaptanterv a tartalmi-tantervi szabályozás legmagasabb szintű dokumentuma. Fő funkciója a közoktatás nélkülözhetetlen elvi, szemléleti megalapozása, úgy, hogy egyben biztosítsa az iskolák tartalmi önállóságát. Meghatározza a közoktatás országosan érvényes általános céljait, a közvetítendő műveltség fő területeit, a közoktatás tartalmi szakaszolását és az egyes tartalmi szakaszokban érvényesítő fejlesztési feladatokat. A

NAT az iskolában elsajátítandó műveltség alapjait foglalja össze, és ezzel biztosítja a közoktatás egységességét és koherenciáját.

A tartalmi-tantervi szabályozás második szintjén a NAT szellemiségét kifejező, de annál részletesebb útmutatást nyújtó kerettantervek találhatóak. A NAT-tal együtt ezek a kerettantervek orientálják a tankönyvek íróit és szerkesztőit, a tanítási segédletek és eszközök készítőit, az állami vizsgák követelményrendszereinek a kidolgozóit, az országos mérési értékelési eszközöknek a kidolgozóit és legfőképpen az iskolák pedagógustestületeit, akik a helyi tanterveket készítik, illetve összeállítják.

A tartalmi-tantervi szabályozás harmadik szintjén az iskolák helyi tantervei képezik. A helyi tantervek iránti alapyelvű követelmény (egyben engedélyezésük kritériuma is), hogy megfeleljenek a NAT előírásainak.

Az iskolák pedagógustestületei háromféle módon készíthetik el a

helyi tanterveiket: (a) az iskola átvész egy kész kerettantervet;

(b) az iskola a tantervek, oktatási programok, programcsomagok kínálatán alapon állítja össze helyi tantervet;

(c) saját helyi tantervet készít, vagy ilyenmel már rendelkezik.

A kész tantervek átvetele vagy saját tanterv kidolgozása esetén figyelembe kell venni az állami vizsgák követelményeit is. Látható, hogy a legnagyobb mértékű alkalmazkodást a helyi körülményekhez a harmadik variáns teszi lehetővé, de a másik kettő választása esetén is rendelkezik az iskola önálló mozgásterrel. A háromszintű tartalmi-tantervi szabályozási rendszer – külföldi és hazai tapasztalatok alapján – kellőképpen biztosítja a közös műveltségi alapok érvényesülését, elősegíti az iskolák alkalmazkodását helyi körülményekhez, illetve lehetőséget ad az önálló intézményi profil felmutatására.

A NAT felépítése

A Nemzeti alaptanterv a közoktatás tartalmát műveltségi területek szerint rendezi el. Az egyes iskolák tantárgyi rendszerét a műveltségi területek figyelembevételével a helyi tantervek határozzák meg. A kötelező oktatás 12 évfolyama négy képzési szakaszra oszlik, és a fejlesztési feladatok ezekhez a szakaszokhoz kapcsolódnak. A NAT-ban meghatározott képzési szakaszok a következők:

- 1–4. évfolyam;
- 5–6. évfolyam;
- 7–8. évfolyam;
- 9–12. évfolyam.

A NEMZETI ALAPTANTERV

Ajánlás a NAT műveltségi területek százalékos arányaira

Műveltségi területek	1-4.	5-6.	7-8.	9-10.	11-12. *
Informatika	2-5	4-8	6-10	6-10	5

Helyi tanterv

Az a tanterv, melyet egy iskola pedagógiai programjában kitűzött céljainak, alapelveinek megfelelően kiválaszt/összeállít. A követelmények és a tananyagok (ezek időbeli elrendezése és

a hozzárendelt eszközök rendszere) az iskola hagyományos klienseinek elvárásait és fejlesztési prognózisát teljesítik. Helyi jellegét az adja, hogy legitimációjában szerepet játszik a helyben érintettek megegyezése, a nevelőtestület elfogadó döntése, a klientúra támogató véleménye, a fenntartó jóváhagyó döntése. (Másodlagos, de nem elhanyagolható jellemzője, hogy a helyi kultúra elemeit is az elfogadott mértékben tartalmazza. A helyi kultúrán a helyi társadalom tradícióját és jövőképet egyaránt értjük.)

Az iskolák helyi tantervei jellemző módon úgy alakulnak ki, hogy az egyes nevelőtestületek a helyi sajátosságoknak megfelelően választanak az akkreditált kerettantervek közül, és azt a megadott keretek között saját viszonyaikra adaptálják. Ha az iskola és a fenntartó olyan tanterv szerint kívánja a nevelő-oktató munkát megszervezni, amely nem szerepel az akkreditált kerettantervek között, kérheti saját tanterve kerettantervvé minősítését.

Kerettantervek

A miniszter az iskolázás adott szakaszára vonatkozóan – a Nemzeti alaptantervre építve és a helyi tanterv készítéséhez alapul szolgálva – választható kerettanterveket ad ki (akkreditál). Az akkreditáció feltétele, hogy a kerettanterv segítségével megvalósíthatók-e a Nemzeti alaptantervben meghatározott fejlesztési feladatok, illetve kapcsolódnak-e hozzá olyan részletesen kidolgozott oktatási programcsomagok, amelyek a kerettanterv iskolai helyi tantervként való alkalmazását szakmailag segítik. A kerettantervek meghatározzák a tantárgyak rendszerét, az egyes tantárgyak időkeretét (óraszámát), a tananyag felépítését és felosztását az egyes évfolyamok között, továbbá az adott szakasz befejező évfolyamának kimeneti követelményeit. Mindezekkel kapcsolatban az egyes kerettantervek saját rendszerükön belül is megfogalmazhatnak alternatívákat, választható megoldásokat. A kerettanterveket a megadott keretek között a saját viszonyaikra adaptálják az iskolák, például a rendelkezésre álló, úgynevezett szabad sáv tartalmát helyi tantervükben határozzák meg.

Tanmenet

Minden szaktanár feladata, hogy tanmenetet készítsen.

Konkrétan arra az osztályra arra a tanárra szól.

A helyi tanterv alapján kell készíteni, órákra lebontva.

Felépítése: - dátum

- az óra címe

- pedagógiai megjegyzések

Létezik úrtlap is nem kötelező az alkalmazása.

A tanmenet elkészítésének határideje iskolától függ körülbelül egy két hetet adnak rá.

Elkészítésénél figyelembe kell venni az osztály sajátosságát. A tanárnak tudni kell az előzményeket ha nem ő tanította a diákokat akkor járjon utána. Az lenne a jó ha minden tanár az év végén jelente hogy milyen tapasztalatai voltak az évben, az év végén exponáljanak.

A tanmenet elkészítésnél kerettantervet lehet segítségül kérni.

A nevelési és pedagógiai program

A nevelési-oktatási intézményben a nevelő és oktató munka nevelési, illetve pedagógiai program szerint folyik. A nevelési, illetve pedagógiai programot a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé. A fenntartó a nevelési program és a pedagógiai program jóváhagyása előtt köteles – az Országos szakértői névjegyzékben szereplő – szakértő véleményét beszerezni.

A nevelési, illetve pedagógiai programot nyilvánosságra kell hozni. A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről és taneszközökről, amelyekre a nevelő és oktató munkához szükség van.

Az iskola pedagógiai programot és ennek részeként a Nemzeti alaptantervre építő kerettanterv alapján helyi tantervet készít, vagy az ilyen módon készített helyi tantervek közül választ, és azt építi be helyi tantervként a pedagógiai programjába. A középiskola a helyi tantervének elkészítéséhez figyelembe veszi az érettségi vizsga vizsgatárgyak vizsgakövetelményeit is.

Az iskola valamennyi évfolyamát átfogó helyi tantervet használ. A többévlű intézmény egységes, valamennyi nevelési-oktatási feladatot átfogó pedagógiai programot, ennek keretein belül az egyes feladatok ellátásához óvodai nevelési programot, illetve iskolai helyi tantervet, kollégiumi pedagógiai programot használ.

Az iskola helyi tantervének – a szakképzés kivételével – biztosítania kell az iskolaváltást, a tanuló átvételét, szükség esetén különbözőzeti vizsgálattal vagy évfolyamismetléssel.

Az iskola pedagógiai programja meghatározza:

1. az iskola nevelési programját, ennek keretén belül

- az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelveit, céljait, feladatait, eszközeit, eljárásait,
- a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatokat,
- a közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladatokat,
- a beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenységet,
- a tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységet,
- a gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatokat,
- a tanulási kudarnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő programot,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenységet,
- az iskolában folyó nevelő-oktató munka ellenőrzési, mérési, értékelési, minőségbiztosítási rendszerét,
- a pedagógiai program végrehajtásához szükséges nevelő-oktató munkát segítő eszközök és felszerelések jegyzékét,
- a szülő, tanuló, iskolai és kollégiumi pedagógus együttműködésének formáit, továbbfejlesztésének lehetőségeit.

2. az iskola helyi tantervet, ennek keretén belül

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyakat, a kötelező és választható tanórai foglalkozásokat és azok óraszámait, az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvét,
- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit,
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit, a tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményeit, továbbá – jogszabály keretei között – a tanuló teljesítménye, magatartása és szorgalma értékelésének, minősítésének formáját,
- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelés és oktatás esetén a nemzeti, etnikai kisebbség anyanyelvi, történelmi, földrajzi, kultúra- és népismereti tananyagot,
- nemzeti, etnikai kisebbségi iskolai nevelésben és oktatásban részt vevő tanulók részére a magyar nyelv és kultúra elsajátítását biztosító tananyagot; a nemzeti, etnikai kisebbséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzeti, etnikai kisebbség kultúrájának megismerését szolgáló tananyagot.

3. szakközépiskola és szakiskola esetén a szakmai programot.

Ha az általános iskolában a keretében köteles részt venni művészeti probakon és előadásokon (zenekar, kórus, művészetek műveliségi területen emelt szintű oktatás folyik, a tanuló a kötelező tanórai foglalkozások táncos stb.).

A szakmai előkészítő ismereteket a központi program (tanterv) vagy a Nemzeti alaptanterv, illetve az érettségi vizsga vizsgatantárgyainak követelményei alapján építi be helyi tantervébe az iskola.